

PS pro matematickou gramotnost

Zápis ze setkání

13.10.2022, Český Brod, Žižkova č. p. 507

Přítomni

- **Zástupci PS:** Děkanová Andrea (ZŠ Žitomířská), Pačesová Horynová Linda (Dokolečka z.s.), Šindelářová Orleana (ZŠ a PŠ Český Brod)
- **Ostatní:** Hana Hartychová (odborný garant)
- **Za realizační tým:** Soukupová Jiřina, Svěčená Veronika
- **Omluveni:** Kopecká Irena (ZŠ Tyršova), Nehasilová Monika (ZŠ Poříčany), Šeblová Marcela (ZŠ Tuklaty)

Program

1. Zahájení
2. Informace o aktualitách z projektu „Vzkvětání škol Českobrodská“
3. Práce s daty (diagramy, grafy, tabulky) odborné vedení: Mgr. Hana Hartychová
4. Sdílení aktualit ze života škol v ORP Český Brod
5. Závěr, další postup

Body z jednání

1. Zahájení

J. Soukupová uvítala přítomné, zápisem byla pověřena Veronika Svěčená.

2. Informace o aktualitách z projektu „Vzkvětání škol Českobrodská“

J. Soukupová seznámila přítomné s nejbližšími aktivitami konanými v rámci projektu.

Termín	Aktivita	Místo
25. 10. 2022	Setkání Pracovní skupiny pro rovné příležitosti	Žižkova 507, Český Brod
1. 11. 2022	Kazuistický seminář pro asistentky pedagoga	Žižkova 507, Český Brod
3. 11. 2022	Setkání Řídícího výboru	Žižkova 507, Český Brod
10. 11. 2022	Výjezdní zasedání Pracovní skupiny pro čtenářskou a matematickou gramotnost – exkurze do 5. Třídy ZŠ Písnice, kde učí odborná garantka Hana Hartychová	Žižkova 507, Český Brod
22. 11. 2022	Setkání Pracovní skupiny pro financování	Žižkova 507, Český Brod
29. 11. 2022	Kazuistický seminář pro asistentky pedagoga	Žižkova 507, Český Brod

Veškeré informace byly a jsou nadále zveřejňovány na webu projektu <https://skoly-orp-cb.eu/> a Facebooku – <https://www.facebook.com/skolyceskobrodsko/>

V souvislosti s nadcházejícím jednáním Řídícího výboru byla další část programu věnována aktualizaci SWOT analýzy průřezové priority čtenářské a matematické gramotnosti, která je součástí dokumentu MAP, jehož aktualizovaná verze k 30. 9. 2023 je stěžejním výstupem projektu.

Na základě diskuse vzešel následující návrh na aktualizaci jednotlivých částí SWOT analýzy.

Silné stránky

- Vzrůstající počet pedagogických pracovníků kompetentních k rozvoji čtenářské a matematické gramotnosti *Existence Pracovních skupin pro rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti, tradice sdílení problematiky čtenářské a matematické gramotnosti*
 - Zájem pedagogických pracovníků o čtenářskou dílnu a o nové metodické postupy *obecně*
 - Rozvoj metod pro zvyšování čtenářské a matematické gramotnosti a nabídka kurzů pro jejich využití
- Vytvořená metodika pro rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti (přesun do příležitostí)

Slabé stránky

- Digitalizace běžných úkonů, která vede ke snížení motivace žáků rozvíjet čtenářskou a matematickou gramotnost
- Rozšířený předsudek o složitosti matematiky
- Zkostnatělý systém výuky českého jazyka, matematiky, který nevede k rozvoji a motivaci dětí

Příležitosti

Rozvoj metod pro zvyšování čtenářské a matematické gramotnosti a nabídka kurzů pro jejich využití (přesun do silných stránek)

- *Existující metodiky pro rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti*
- *Podpora nadaných žáků*
- Plánovaná změna RVP se zaměřením na podporu čtenářských dovedností a přemýšlení a uvažování, práci s chybou, bádání o principech

Ohrožení

- *Nezájem žáků o čtení a učení vůbec*

Nízká nemotivační úroveň přijímacího řízení na střední školy

- *Široká nabídka multimediální zábavy*
- *Preferování audiovizuálních médií před čtením*

V diskuzi mimo jiné zaznělo:

- **Velkým potenciálem** na území je tradice setkávání a sdílení účastníků pracovních skupin, zkušenosti s vydáním společné knihy, podpora učitelů v území a skutečnost, že aktéři mají i nadále chuť se potkávat.
- Vzdělávání žáků je decimováno tlakem okolí na **vnější hodnocení známkami**. Děti se učí jen proto, aby zvládly testy na další školu. Pokud se žák učí pro vnitřní motivaci, postupně se naučí hodnotit sám sebe a je schopen reálně odhadovat své možnosti. Tuto skutečnost je potřebné více sdílet s ostatními učiteli, ale především s rodiči a veřejností.

- **Výstupy RVP** jsou formulované volněji, než že učivo dítě vždy správně používá. Problémem je přesvědčení, že to, co je v učebnici, potřebují děti znát. Pracovní sešity se ukazují jako nadbytečné, často jde o vyplňování izolovaných jevů, děti doplňují přesně určená slova a většina rodičů, kteří sešity hradí, navíc očekávají, že bude celý vyplněný.
- **Překotný vývoj technologií** klade nároky na zpracovávání informací a požadavky na používání kritického myšlení. Jiná je technologická úroveň žáků, jiná učitelů.
- Personální situaci ve školách v menších obcích ovlivňuje i **dopravní obslužnost**.
- **Nadané děti** bývají výjimečné jen v některé oblasti vývoje. Výuka předmětu ve vyšší třídě bývá spojena s obtížemi s jinou úrovní sociálního vývoje. Řešení bývá ve vzdělávání s individuálním přístupem k nadanému žaku. Pro první stupeň ZŠ Žitomiřská se naskýtá možnost spolupráce s PPP, jak prostorově, tak personálně, např. formou zařazení hodiny matematiky pro nadané žáky z více tříd v ročníku v prostorách PPP.

3. Práce s daty (diagramy, grafy, tabulky)

Tento bod byl z důvodu uplynutí rezervované časové dotace přeložen na některé z příštích setkání.

4. Sdílení aktualit ze života škol v ORP Český Brod

Během prázdnin využilo program adaptačních skupin a jazykových kurzů pořádaných DSO více než 120 dětí ve věku od 3 do 18 let. Program zajišťovalo více než 30 různých lektorů. Od září většina dětí integrována do MŠ, ZŠ a SŠ. V Oranžové zahradě zůstává skupina pro děti 3- 6 let, v PPP 3 skupiny (6. + 7. ročník, 8. + 9. ročník a děti 15+). Tyto adaptační skupiny organizuje DSO na základě projektu Podzimní adaptační skupiny v Českém Brodě s podporou MŠMT. Na rozdíl od letních skupin zajišťujeme vedle výuky českého jazyka i výuku matematiky, biologie, chemie, anglického jazyka, fyziky, zeměpisu, dějepisu a všeobecného přehledu. Skupina 15+ absolvovala burzu škol v Kolíně. Připravujeme další exkurze na střední školy. **Pro ukrajinské děti zařazené do adaptačních skupin vítáme pozvání na setkání s českými dětmi přímo ve škole nebo na nějaké školní akci.**

V některých školách využívají v 1. ročníku metodu prof. D. B. Elkonina, která předchází řadě problémů při následném zvládnutí dalších gramatických jevů. Dovednosti, které se metodou tříbí, jsou neochvějnou základnou pro následné porozumění čteného textu.

Účastnice sdílely a debatovaly o následujících úlohách:

- Diskuse k **postupu při odečítání pod sebou**:
 - tzv. KOLÍK - X „a kolik“ je Y
 - běžné odečítání $Y - X$ jeÚčastnice se shodly, že pro většinu dětí je jednodušší pochopit systém s běžným odečítáním.
- Sdílení jak vysvětlit **dělení zlomků**, většina metod se zaměřuje na postup (násobení převrácenou hodnotou zlomku), ale nevysvětluje, k čemu je dělení zlomku, co představuje. Dobrým nástrojem je vysvětlení dělení používaného v metodě prof. Hejného - tedy obrácené násobení – kolikrát se vejde např. $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ ($\frac{1}{2} : \frac{1}{4}$) - viz foto)
- Při řešení rovnic nahradit neznámou místo symbolu x prázdnou obálkou.

- Obecně preferujeme úlohy, ke kterým **děti potřebují vlastní rozum**, aby věděly, co logicky počítají. Mechanické příklady užíváme při potřebě rychlosti při počítání, zároveň se zmenší i počet chyb např. malá násobilka.
- Při vyhodnocování úloh v plošných **matematických soutěžích** (Cvrček, Klokan) není rozlišováno, zda žák udělal chybu v postupu či v mechanickém počítání.

Dobrá zpráva závěrem:

Věta, kterou řekl dítě učitelce: „Víš, já jsem matiku nesnášela, ale od té doby, co nás ji učíš, mě moc baví.“

Účastnice se shodly, že v současné době přeplněných tříd je dobrý cíl přežít školní rok v psychické pohodě dětí, učitelů i rodičů.

5. Závěr, další postup

Příští setkání se uskuteční – 10. 11. 2022 na společném výjezdním zasedání s PS ČG, které se bude konat v páté třídě paní Hany Hartychové v ZŠ Písnice.

Následné setkání bude ve středu 18. 1. 2023, v 14:30 hod. Tématem schůzky bude dnešní téma Data a diagramy.

Veškeré zápisy ze setkání PS pro matematickou gramotnost naleznete zde: <https://skoly-orp-cb.eu/>, sekce pro členy: <https://skoly-orp-cb.eu/pro-cleny/ps-matematicka-gramotnost/>, heslo pro přístup: nastenkaCB

Pokud máte nápady pro aktivity z projektu, můžete je posílat na email: skolyorp@cesbrod.cz

Na webu naleznete také záložku „Vzdělávání dětí z Ukrajiny“ <https://skoly-orp-cb.eu/vzdelavani-deti-z-ukrajiny-tipy-informace-aj/>

Dokončení zápisu

Zapsala:

Veronika Svěcená, Jiřina Soukupová, realizační tým MAP

Přílohy:

1. Fotodokumentace

